

IOLANDA BATALLÉ

Massa deutes
amb les
flors

Columna

IOLANDA BATALLÉ PRATS
MASSA DEUTES
AMB LES FLORS

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2023

© IOLANDA BATALLÉ PRATS, 2023

DRETS NEGOCIATS A TRAVÉS D'UTE KÖRNER LITERARY AGENT

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-3081-4

DIPÒSIT LEGAL: B. 11.408-2023

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com

o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

CAPÍTOL I

La Solitària

La intensitat. He viscut ràpid, he fet massa coses. Atura't. No facis tant. Respira. Escriu. Que difícil que és ser nena quan qui t'ha de cuidar no està bé. Una part es trenca. L'excés. L'excés és per tapar mal. L'excés i el somriure per amagar la veritat. Penso en els fills d'una mare morta. He fugit de la realitat que m'ha tocat viure. És a l'escola on comença la meva relació exagerada amb l'esforç. Estudiar em salvava del dolor. A vegades quan estudiava sentia veus. O una música estrident dins del cap. Estudiar per ser. Treballar per ser. No existeix res sense un enorme esforç físic. La poesia tampoc. La mestra diu que l'entrepà que hi ha a la paperera de classe és meu i que me l'he de menjar. Em deixa tancada durant el pati. No és meu.

No me'l menjo. Raonava amb aquell entrepà. La mestra ens feia por. Sentia escalfor a la cara i al pit. Plorava davant la pissarra sense res escrit. Impotència. No em vaig menjar l'entrepà. Dins qualsevol estructura hi ha persones caníbal. Què és la por? Aquella mestra de cabell greixós que es llepava la mà i ens la passava per la cara per comprovar si era brut o moreno. Allò era el fàstic. La por és un desert i les persones que estimes fent-se mal.

Em perdo en les coses i m'agrada. No sé si es pot ser mare i poeta. L'entrepà no me'l menjaré i al manicomi no hi vull anar. Els homes grisos no m'agafaran. No em venceran. Si la mestra no va aconseguir que em mengés l'entrepà que no era meu, els homes grisos tampoc. No acabaran amb els nostres somnis. No podem morir tant. Només la mort ens podrà.

Per què escric? Perquè m'agrada. Perquè em fa por. A la vida res té sentit. Els llibres m'han acompanyat i m'han salvat del dolor que creia no poder aguantar. Escric. Escric des dels nou anys. Des que vaig tenir clar que a la vida res te-

nia sentit i necessitava una constant que m'acompanyés. Soc escriptora, però és el que més em costa. Faig de tot i el que faig ho faig tan bé com sé. Les coses no em fan por. Les feines no em fan por, les que siguin. Les faig. M'esforço. Escriure sí que em fa por. La literatura. He tocat la literatura amb els dits i vull fer això. Jo vull fer això. Però sempre en fujo, m'amago. I pateixo quan no escric. Em sento culpable quan no escric. Dins meu ho sé, dins meu sé que tot és una excusa. Des de l'adolescència visc amb aquesta guerra a dins. No escric. Soc escriptora i no vull fugir més. He vingut a les valls a escriure.

A la feina visc envoltada d'homes que tenen por, enveja, homes grisos que no creuen en allò que fan. Me'n surto. Respiro. No t'embrutis, em dic. Camina i no miris enrere. Són les pressions d'una dona amb una mica de poder en un món d'homes que sempre han tingut poder sense haver de fer gaire res. Tots carreguem sobre les espatlles un enorme pes de temps perdut. Aquest temps que ara comença serà millor. Des de petita em sento enganxada a la intensitat. Des que

recordo, quan no aconseguia ser intensa desapareixia. Ara aprenc una nova intensitat de la no-intensitat. Començo a ser jo. Escric només quan tinc alguna cosa a dir. La veu, això ho és tot. He trigat a adonar-me que en una reunió, quan hi ha homes que es creuen poderosos, alço massa la veu quan parlo. De petita creia que si cridava em sentirien. Però no em sentien. Tampoc funciona esforçar-se amb els homes sense il·lusions. Cada dia crido menys. La por, suposo que en tinc. Moltes vegades n'he tingut. A vegades la por és abstracta. Altres aconseguixo que sigui concreta i hi puc passar per sobre. Es pot fer, sé que es pot fer. Ho faig. Tenim gana. Tots som violents perquè ens sentim empresonats. El dia a dia ens encadena. Cridem. La gent a vegades es relaxa quan entén que tot és una broma. Quan era petita i m'insultaven, jo no m'hi tornava. Els ignorava. T'has de defensar, em deia una amiga, però jo no m'hi tornava. La vida s'hi torna. El pas del temps. Aquells que semblaven tan forts han resultat no ser-ho tant. La vida és llarga. Les coses passen. A mi em salva la constància, la capacitat de treball, el cor, la mirada d'estranyesa, l'amor i un àngel així de

gran que et protegeix, em deia la iaia. I un dia ens morim i ja està.

Cyrano de Bergerac soc jo. Ningú m'entenia, Cyrano sí. L'amor em va creixent dins l'ànima valenta. Amor, ànima, vida. Que és burleta, la mort. M'ha sortit malament fins i tot el final. Així m'ha anat la vida. Ser l'apuntador que després tothom oblida. Que sent-ho tot no va ser res. Els rajos de la Lluna ja em venen a buscar. Jo vull lluitar, lluitar i lluitar. És la Lluna. Que pacti amb la baixesa? Mai. Als tretze anys trobava en aquell actor Cyrano la meva ànima. Aquell home amb el nas gros era jo. Qui era jo? Cyrano de Bergerac en el cos d'una nena. La Lluna. Anava allà i recitava el text de Rostand mentre el sentia. Persisteixo en la lluita. Ni l'autoritarisme, ni el masclisme, ni les diferents parelles, ni algunes empreses, ni una societat capitalista acabaràn amb mi. Visca la subversió i l'anarquisme. Tenia amigues que s'estimaven més ser mortes que grasses. A mi el físic m'importava poc. La guerra era estar viva a la meua manera. Els llibres sempre han estat meus. N'he acumulat. Em

vaig negar a perdre allò que era meu. Malgrat tot jo somriuria. I més sovint que menys riuria. Per què? Perquè em donava la gana. Em dona la gana. Poques vegades pensem en la nostra mort. Jo, quan hi penso, quan em poso en situació de mort, noto que físicament m'agafa una escalfor al pit i sí que em fa por. Molta por. No vull morir. Des de petita vaig viure l'hàbit de morir. Als set anys va morir el iai, el pare de la mare. A les nits hi parlava. Ningú ho sabia. Tot torna de molt lluny, més de quaranta anys, torna per trobar una veu. Sense tu, sense la iaia, no hauria arribat tan amunt. Amunt d'on? De la vida viscuda a fons. La porta que hi ha al final del patiment l'obriu vosaltres. Jo. Sense tu, iaia, mai no hauria mirat tan amunt. Tan amunt, on? Al teu balcó: tu a la finestra, jo al carrer caminant d'esquena. T'envio petons. He trobat la veu. La teva mort. La recordo. Jo et vaig netejar l'última caca. La caca uneix.

Per què escric? Per lluitar contra el poder desproporcionat dels homes grisos. També hi ha dones grises? També. N'he trobat menys. Per

què escric? Per lluitar contra la mort. Quan parlo, algú m'escolta? Les persones, en general, escoltem poc. Cridar, cada dia m'agrada menys. M'escanyo. Se'm cansen les cordes vocals. El coll. El pit, el front, els ulls. Cridar cansa. I el silenci és tan tranquil. Acollidor. Cada dia parlo menys. Escric. Quan escrius no cal cridar. Qui morirà primer? A vegades la vida sembla una competició i guanya qui no mor. A partir d'una edat no morir és la victòria. Toco les pedres que porto a les butxaques. Minerals amb poders. La pedra preciosa em mira, muda. L'acarono. Fa anys que porto pedres polides a les butxaques. Jo no posseeixo les pedres. Elles a mi sí. Igual que fa més de trenta anys em va posseir la veu de Cyrano de Bergerac. Són proteccions de persona indefensa. Als tretze anys jo no sabia que era dona. Pensava com una dona? Què vol dir pensar com una dona? No ho sé. Això de portar pedres a les butxaques i un cabàs de vímet ple de llibres, bufandes i jerseys. Qui va ser Cyrano per a mi? La salvació. El salvador d'una vida que em feia mal.

Com és el món quan jo no hi soc? Costa respondre. Quasi igual. Escric una ferida. Em fa por morir. La cara quan estic sola és la meva cara. Les cares ens cauen quan ens fem grans. Ara ho començo a veure en algunes fotos. Si ric, encara no em cau gaire. Quan no ric, la cara em cau. La pell. Escriure em fa por des del primer dia. Des de petita hi vaig intuir el poder, la força. Hem de creure que tenim la força per tenir-la. La pell. Durant molts anys no he tingut ganes d'escriure. Em sento culpable quan no escric. Omplo llibretes. Fa deu anys que no publico. Potser viure no té importància. Les coses es mouen a poc a poc. Calladament. Ara escric així. No m'he cregut mai el que diu el mirall. He vingut a dibuixar la nit. Escriure per curar-me de coses que no hauria d'haver menjat. Escriure per descansar. Escriure com qui deixa el llum encès. Escriure amb paraules petites la vida petita que som tots. He estimat a la vida. I he fet l'amor. El sentiment passa. Nosaltres som el que queda quan el sentiment passa. Els pensaments són mentides. La consciència que morim. La mort i la vida sempre tan juntes. Durant dècades he volgut escapar de la mort amb

excés de vida. Ja no. Totes les morts són la meua mort.

Durant un temps somreia. No somriguis tant, em deia la mare. Ja no ho faig. La paraula dita és com l'aire, neteja. Però i escrita? Què és, escrita? No ho sé. Quan el volcà entra en erupció fa mal si ets a prop. Voler trucar a la iaia i no poder perquè la iaia és morta. Marcar el número per provar, per veure si hi ha sort, però no n'hi haurà, de sort. Ens escrivíem cartes. Des que vaig marxar a viure lluny ens escrivíem cartes. Jo vivia sabent que ella vivia i quan va morir vaig haver de canviar de vida. Al món tot va seguir igual. Jo no. Ningú, res, s'havia adonat de la seva mort. Passava la vida.

De què vull parlar ara que he fugit de la ciutat? D'aquestes valls, de les persones que les habiten. D'algú que se sent abandonat per qui més li importa, del suïcidi, de l'escriptura, de la família. Com em sento? Em sento sola i trista. No ho estic però és el que sento. Què conec? El final i

el principi. El dolor. Per què algú escriu? Per ser estimat. Ara m'adono que respiro i els núvols que passen tenen forma de cargols. Quatre cargols i un llimac. Escric. La derrota no existeix. Sempre cal plantar cara. Si vius sent conscient de la mort, viuràs. Serà en la mort que miraré el món i finalment entendre. La passió per la veritat ni existeix ni serveix de res. Només cal reconèixer que pots estar equivocada. Què faig aquí? Condueixo el cotxe seguint un camí que esgarrafa la muntanya en una llarga ferida. Tornaré a escriure però no les meves paraules, les paraules d'algú altre. Les paraules de les valls altes.